

**МЕЖДУНАРОДНА
НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ**

**Християнските мисии
през Европейското средновековие
и тяхното интелектуално наследство.
История, представи, идеи**

21 – 24 май 2025 г., София

ПРОГРАМА

.....

**INTERNATIONAL
SCIENTIFIC CONFERENCE**

**Christian Missions
in the European Middle Ages
and their Intellectual Heritage.
History, Notions, Ideas**

21 – 24 May 2025, Sofia

PROGRAMME

.....

СРЯДА, 21 МАЙ

WEDNESDAY, 21 MAY

Зала „Проф. Марин Дринов“,
Българска академия на науките
ул. „15 ноември“, № 1

“Prof. Marin Drinov” Hall,
Bulgarian Academy of Sciences
15 Noemvri St., № 1

Zoom link:

<https://us06web.zoom.us/j/84283177860?pwd=tbobZzGQMV1EnDsm0jq2Uq6jGeUAso.1>
ID: 842 8317 7860

Passcode: 918180

9.30 – 10.00 **Регистрация на участниците/Participants Registration**

10.00 – 10.40 **Откриване на конференцията/Conference Opening**

Сесия/Session 1

Водещ/Chair: Евгени Зашев

10.40 – 11.00 **Диана Атанасова** (СУ „Св. Климент Охридски“). Мислите на светите братя Кирил и Методий в културната памет на българите

11.00 – 11.20 **Лиляна Симеонова** (Център за елински проучвания, Принстънски университет). За живота и делото на св. Методий и загадката на изчезналите му мощи

11.20 – 11.40 **Șerban Marin** (National Archives of Romania). The Fate of a Missionary's Relics: the Case of St Mark and the Beginnings of Furta Sacra in Venice ([via Zoom](#))

11.40 – 12.00 **Екатерина Дикова** (Инсбрукски университет/ИБЦТ–БАН), Юрген Фуксбауер (Инсбрукски университет). REGEST: Дигитален ключ към християнско книжовно наследство

12.00 – 12.30 **Откриване на изложбата/Exhibition opening**
„По следите на учениците: Кирило-Методиевският маршрут в България – част от европейския културен маршрут на Съвета на Европа“

12.30 – 14.00 Обедна почивка/Lunch break

Сесия/Session 2

Водещи/Chairs: Десислава Найденова, Лиляна Симеонова

- 14.00 – 14.20 **Стиляна Баталова** (КМНЦ – БАН). Покръстването на българите в една старофренска хроника: към въпроса за интерпретацията на мотива в късносредновековни кратки хроники
- 14.20 – 14.40 **Евгени Зашев** (КМНЦ – БАН). Покръстването на българите в *Кратка българска история, свързана с византийската* от Григор Пърличев
- 14.40 – 15.00 **Antonio Pio Di Cosmo** (University of Modena and Reggio Emilia/ISACCL Bucarest). Rethinking Olga's Legacy: Byzantium and the Beginnings of Christianity in Rus'
- 15.00 – 15.20 **Игорь Климов** (Белорусский государственный университет культуры и искусств). Протестантская миссия среди православных славян XVI в. ([via Zoom](#))
- 15.20 – 15.40 **Дискусия/Discussion**
- 15.40 – 16.00 Кафе-пауза/Coffee break
- 16.00 – 16.20 **Десислава Найденова** (КМНЦ – БАН). Мисия законодател. Православният свещеник между сакралното и профанното
- 16.20 – 16.40 **Тотка Григорова** (КМНЦ – БАН). Няколко икони на св. Кирил и Методий – опит за атрибуция
- 16.40 – 17.00 **Сергей А. Иванов** (Университет „Нортуестърн“). Императорът и Космосът: Отразяване на византийската мисионерска дейност в източнохристиянската иконография на Петдесетница ([via Zoom](#))
- 17.00 – 17.20 **Дискусия/Discussion**
- 17.30 – 18.15 **Представяне на книгата/Book presentation**
Кирило-Методиевски студии – Кн. 35.
Кирило-Методиевото дело в научната и културната памет & 200 години от откриването на Супрасълския кодекс
- 18.30 Коктейл/Cocktail

Институт за етнология
и фолклористика
с Етнографски музей
ул. „Московска“ № 6А, зала № 19

Institute of Ethnology
and Folklore Studies
with Ethnographic Museum
Moskovska St. 6A, hall № 19

Zoom link:

<https://us06web.zoom.us/j/84283177860?pwd=tbobZzQGMV1EnDsm0jq2Uq6jGeUAso.1>

ID: 842 8317 7860

Passcode: 918180

Сесия/Session 3

Водеци/Chairs: Алесандро Мария Бруни, Веселка Желязкова

- 9.00 – 9.20 **Светлина Николова** (КМНЦ – БАН). Съществували ли са Методиев превод на Библията?
- 9.20 – 9.40 **Petra Stankovska** (Slovanský ústav AV ČR, Praha). Textová tradice staroslověnského parimejního překladu a ne-parimejních lekcí z Pentateuchu v chorvatskohlaholských breviářích
- 9.40 – 10.00 **Ростислав Станков** (СУ „Св. Климент Охридски“). Проблемы реконструкции древнейшего славянского перевода Книг Царств.
- 10.00 – 10.20 **Мария Тотоманова-Панева** (КМНЦ – БАН). Преводът като мисия или мисията на преводача
- 10.20 – 10.40 **Дискусия/Discussion**
- 10.40 – 11.10 **Кафе-пауза/Coffee break**
- 11.10 – 11.30 **Алесандро Мария Бруни** (Неаполитански университет „Ориентале“). Трансмисията на старобългарския превод на Слово 41. За *Петдесетница* на Григорий Богослов
- 11.30 – 11.50 **Лора Тасева** (ИБЦТ – БАН). Прокъл Константинополски и Йоан Екзарх: текстови паралели
- 11.50 – 12.10 **Добриела Котова** (ИБЦТ – БАН). Учителното евангелие и неговата публика
- 12.10 – 12.30 **Victoria Legkikh** (Technical University of Munich). Hymnography of the 16th century after Macarius Canonizations

- 12.30 – 13.00 **Дискусия/Discussion**
 13.00 – 14.30 Обедна почивка/Lunch break

Сесия/Session 4

Вогеци/Chairs: Лора Тасева, Екатерина Дикова

- 14.30 – 14.50 **Валерия Ефимова** (Институт славяноведения РАН). К изучению передачи греческой научной лексики в древнейших славянских переводах ([via Zoom](#))
- 14.50 – 15.10 **Татьяна Афанасьева** (Институт русского языка им. В.В. Виноградова РАН). Новые данные о древнеболгарской литургической поэзии в составе Часослова ([via Zoom](#))
- 15.10 – 15.30 **Регина Койчева** (Институт за литература – БАН). Службата за св. Аполинарий Равенски от св. Климент Охридски в историческия контекст на Великоморавската мисия
- 15.30 – 15.50 **Станка Петрова-Христова** (ПУ „Паусий Хилендарски“). Функции на ритъма в средновековния текст ([via Zoom](#))
- 15.50 – 16.10 **Дискусия/Discussion**
- 16.10 – 16.40 Кафе-пауза/Coffee break
- 16.40 – 17.00 **Мария Пузина** (Институт русского языка им. В.В. Виноградова РАН). Триодный стихирарь XII–XIII в. как лингвистический памятник ([via Zoom](#))
- 17.00 – 17.20 **Martin Diweg-Pukanec** (Constantine the Philosopher University in Nitra). Phonological, Morphological, and Semantic Features of the *Kiev Leaflets* ([via Zoom](#))
- 17.20 – 17.40 **Татьяна Вилкул** (Институт истории УАН). Время в предании о „славянской“ и „русской грамоте“ из *Прибавления к Палее* ([via Zoom](#))
- 17.40 – 18.00 **Dagmar Vysloužilová** (Masaryk University), **Evgeny Podvalnov** (Bunin Yelets State University). Suzdalian Prince as a Chronicler. Was Prince Andrey Bogolyubsky a creator of his own political and religious doctrine? ([via Zoom](#))
- 18.00 – 18.30 **Дискусия/Discussion**

Национален природонаучен музей бул. „Цар Освободител“ № 1, зала „Леვენтус“	National Museum of Natural History Blvd. “Tsar Osvoboditel” № 1, Hall “Leventis”
--	--

Zoom link:

<https://us06web.zoom.us/j/84283177860?pwd=tbobZzQGMV1EnDsm0jq2Uq6jGeUAs0.1>

ID: 842 8317 7860

Passcode: 918180

Сесия/Session 5

Водещи/Chairs: Светлана Шашерина, Ян Страгомски

- 10.00 – 10.20 **Ян Страгомски** (Ягелонски университет). Полемичният разговор като литературно-богословски инструмент на мисионерската дейност – бележки и наблюдения върху един ръкопис с *Прението на св. Григорий Омиритски с евреина Ерван* от бившата Кралската библиотека в Берлин
- 10.20 – 10.40 **Peter Žeňuch** (Univerzita Komenského / Slavistický ústav Jána Stanislava SAV). Konfesionálna identita a identifikácia v diele Michala Bradača o dejinách gréckokatolíkov pod Karpatami z konca 18. Storočia
- 10.40 – 11.00 **Simeon Dekker** (Justus Liebig University). Missionary Effort in a Linguistic Guise between West and East: Budny's Ruthenian Catechism and Its Church Slavonic Translation ([via Zoom](#))
- 11.00 – 11.20 **Дискусия/Discussion**
- 11.20 – 11.40 Кафе-пауза/Coffee break
- 11.40 – 12.00 **Люба Илиева** (КМНЦ – БАН). Мисията изпълнена: българският случай
- 12.00 – 12.20 **Ілля Паршин** (Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України). Маркери іншості: язичники у сприйнятті укладачі в *Галицько-Волинського літопису* (XIII ст.) ([via Zoom](#))
- 12.20 – 12.40 **Методий Рождественский** (ІЕФЕМ – БАН). Вселенський рід като геометрична симетрія: паралели между апокрифним текстом и традиційними болгарськими оброчними пам'ятницями

- 12.40 – 13.00 **Дискусия/Discussion**
 13.00 – 14.00 Обедна почивка/Lunch break

Сесия/Session 6

Водеци/Chairs: Нели Ганчева, Евелина Джевиецка

- 14.00 – 14.20 **Андрей Бобев** (КМНЦ – БАН). Съображения стари и нови по житийните текстове за св. Кирил и Методий
- 14.20 – 14.40 **Трендафил Кръстанов** (ЦИАИ). Гръцкото житие на Наум Охридски в подкрепа на Малоазийската теория за езика на св.св. Кирил и Методий и на Моравската мисия, последвана от папската благословия на кирилометодиевото дело „главно с оглед на българите“ в 868 г.
- 14.40 – 15.00 **Любка Ненова** (ЮЗУ „Неофит Рилски“). За една *Молитва-похвала към Пресв. Богородица* (Зогр. 455)
- 15.00 – 15.20 **Марина Чистякова** (Институт литовского языка). О переводах трактата „О подражании Христу“, выполненных в Речи Посполитой ([via Zoom](#))
- 15.20 – 15.40 **Дискусия/Discussion**
- 15.40 – 16.00 Кафе-пауза/Coffee break
- 16.00 – 16.20 **Светлана Шашерина** (Институт славистики „Ян Станислав“ САН). Актуальные исследования кириллических рукописей в Словакии: межславянские контакты и влияния
- 16.20 – 16.40 **Ryszard Grzesik** (Instytut Slawistyki Polskiej Akademii Nauk). Kim byli pastores Romanorum w *Gesta Hungarorum* anonimowego notariusza króla Béli?
- 16.40 – 17.00 **Andrzej Draguła** (Uniwersytet Szczeciński, Instytut Nauk Teologicznych). Święci Męczennicy z Międzyrzecza (+1003) i ich koncepcja misji według *Vita Quinque Fratrum*
- 17.00 – 17.30 **Дискусия/Discussion**

ПЕΤЪК, 23 МАЙ

FRIDAY, 23 MAY

Институт за етнология
и фолклористика
с Етнографски музей
ул. „Московска“ № 6А, зала № 19

Institute of Ethnology
and Folklore Studies
with Ethnographic Museum
Moskovska St. 6A, hall № 19

Zoom link:

<https://us06web.zoom.us/j/84283177860?pwd=tbobZzGQMv1EnDsm0jq2Uq6jGeUAso.1ID:84283177860>

Passcode: 918180

Сесия/Session 7 •••••
Водеци/Chairs: Славия Бърлиева, Стиляна Баталова

- 9.30 – 9.50 **Елка Златева** (КМНЦ – БАН). Великоморавската мисия: съвременни рефлексии на Кирило-Методиевото дело в два културни фестивала в Словакия
- 9.50 – 10.10 **Нели Ганчева** (КМНЦ – БАН). Старобългарското книжовно наследство в трудовете на Боню Ст. Ангелов: Изследователски ракурси
- 10.10 – 10.30 **Невена Димитрова** (ИЕФЕМ – БАН). Общността на сестрите евхаристинки – мисионерна и доброволческа дейност
- 10.30 – 10.50 **Дискусия/Discussion**
- 10.50 – 11.20 **Кафе-пауза/Coffee break**
- 11.20 – 11.40 **Милена Давидовић** (Балканолошки институт САНУ). Култни састави улпијанских каменорезаца у јужно-словенском рукописном наслеђу
- 11.40 – 12.00 **Деница Петрова** (Институт за исторически изследвания – БАН). Сказание за Вселенските събори в Лаврентиевия сборник от 1348 г. ([via Zoom](#))
- 12.00 – 12.20 **Anna Obara** (Institute of History Maria Curie-Skłodowska / University in Lublin). Not such a Holy Crusader? Constructing the Memory of King Władysław Warneńczyk in the *Annals* by Jan Długosz
- 12.20 – 12.40 **Дискусия/Discussion**
- 12.40 – 14.00 **Обедна почивка/Lunch break**

Сесия/Session 8

Водещи/Chairs: Камен Станев, Димо Чешмеджиев

- 14.00 – 14.20 **Славия Бърлиева** (КМНЦ – БАН). Моравската мисия и баварските епископи – години по-късно
- 14.20 – 14.40 **Димо Чешмеджиев** (КМНЦ – БАН). Бележки към т.нар. Брегалнишка мисия
- 14.40 – 15.00 **Теодора Георгиева** (ПУ „Паусий Хилендарски“). Библийски архетипи и битови реалии в Пространното житие на св. Климент Охридски
- 15.00 – 15.20 **Дискусия/Discussion**
- 15.20 – 15.40 Кафе-пауза/Coffee break
- 15.40 – 16.00 **Камен Станев** (КМНЦ – БАН). Кога възниква легендата за обръщането на катедралната църква „Св. Петка“ в Пловдив в Джумая джамия?
- 16.00 – 16.20 **Григори Симеонов** (University of Vienna, Institut für Byzantinistik und Neogräzistik). Светият Убрус (Мандилион): пътят на една идея и една реликва от Египет до Константинопол ([via Zoom](#))
- 16.20 – 16.40 **Кирил Ненов** (Фондация „Българско историческо наследство“). Червеният надпис на Мария
- 16.40 – 17.00 **Дискусия/Discussion**

Национален природонаучен музей
бул. „Цар Освободител“ № 1,
зала „Леветис“

National Museum of Natural History
Blvd. „Tsar Osloboditel“ № 1,
Hall „Leventis“

Сесия/Session 9

Водещ/Chair: Цветомира Данова

- 10.30 – 10.50 **Татяна Илиева** (КМНЦ – БАН). Мисионерският характер на глаголицата и нейният семиотичен код
- 10.50 – 11.10 **Инна Димитрова** (УНИБИТ). Мисионерският характер на славянския седмичен модел. Кой е първият ден от седмицата?

- 11.10 – 11.30 **Марияна Николова** (КМНЦ – БАН). Палимпсест в сенките
- 11.30 – 11.50 **Веселка Желязкова** (КМНЦ – БАН). Паримията за Велика събота (Изход 12:1–11) в контекста на мисионерската дейност на св. Кирил и Методий
- 11.50 – 12.10 **Дискусия/Discussion**
- 12.10 – 14.00 Обедна почивка/Lunch break

Сесия/Session 10
Водещ/Chair: Андрей Бобев

- 14.00 – 14.20 **Иван Иванов** (Кюмюрджийски) (СУ „Св. Климент Охридски“ и Папски латерански университет в Рим). Мисията на светите братя Кирил и Методий в Рим – равноапостоли, дипломати и реформатори в контекста на религиозното и културно наследство на Европа ([via Zoom](#))
- 14.20 – 14.40 **Юри Илиев** (СУ „Св. Климент Охридски“). Чудото на претворяването в светата Евхаристия
- 14.40 – 15.00 **Росен Малчев** (Асоциация за антропология, етнология и фолклористика „Онгъл“). Преданията за Крали Марко и неговата сестра Елена/Вига/Мара от Западния и Централния Балкан – фолклорно-историческа памет за важни конфесионални, военни и търговски пътища
- 15.00 – 15.20 **Константин Рангочев** (ИМИ – БАН). Универсални и локални особености на българската фолклорна религиозност
- 15.20 – 15.40 **Дискусия/Discussion**

Институт за етнология
и фолклористика
с Етнографски музей
ул. „Московска“ № 6А, зала № 19

Institute of Ethnology
and Folklore Studies
with Ethnographic Museum
Moskovska St. 6A, hall № 19

- 17.30 – 18.00 **Закриване на конференцията/Conference Closing**

СЪБОТА, 24 МАЙ

Участие в празничното
шествие по случай
Деня на светите братя
Кирил и Методий,
на българската азбука,
просвета и култура
и на славянската книжовност.

SATURDAY, 24 MAY

Participation in the celebration
procession on the occasion
of the Day of the Holy Brothers
Cyril and Methodius,
of the Bulgarian alphabet,
education and culture and
of the Slavonic literature.

.....

МЕЖДУНАРОДНА
НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ

**Християнските мисии
през Европейското средновековие
и тяхното интелектуално наследство.
История, представи, идеи**

21 – 24 май 2025 г., София

INTERNATIONAL
SCIENTIFIC CONFERENCE

**Christian Missions
in the European Middle Ages
and their Intellectual Heritage.
History, Notions, Ideas**

21 – 24 May 2025, Sofia

Зала „Проф. Марин Дринов“,
Българска академия на науките
ул. „15 ноември“, № 1

“Prof. Marin Drinov” Hall,
Bulgarian Academy of Sciences
15 Noemvri St., № 1

Институт за етнология
и фолклористика
с Етнографски музей
ул. „Московска“ № 6А, зала № 19

Institute of Ethnology
and Folklore Studies
with Ethnographic Museum
Moskovska St. 6A, hall № 19

Национален природонаучен музей
бул. „Цар Освободител“ № 1,
зала „Левентис“

National Museum of Natural History
Blvd. “Tsar Osvoboditel” № 1,
Hall “Leventis”